

OLDEMORS, BEDSTEMORS OG MORS BARNDOMSHJEM

Opgaver til Elmuseets Frilandshuse

5. – 6. – 7. klasse



ET FRISKT, RENT KØKKEN
VELSMAGENDE, NÆRENDE MAD
MINDRE OG LETTERE ARBEJDE

med
LK
ELEKTRISKE KOGEAPPARATER

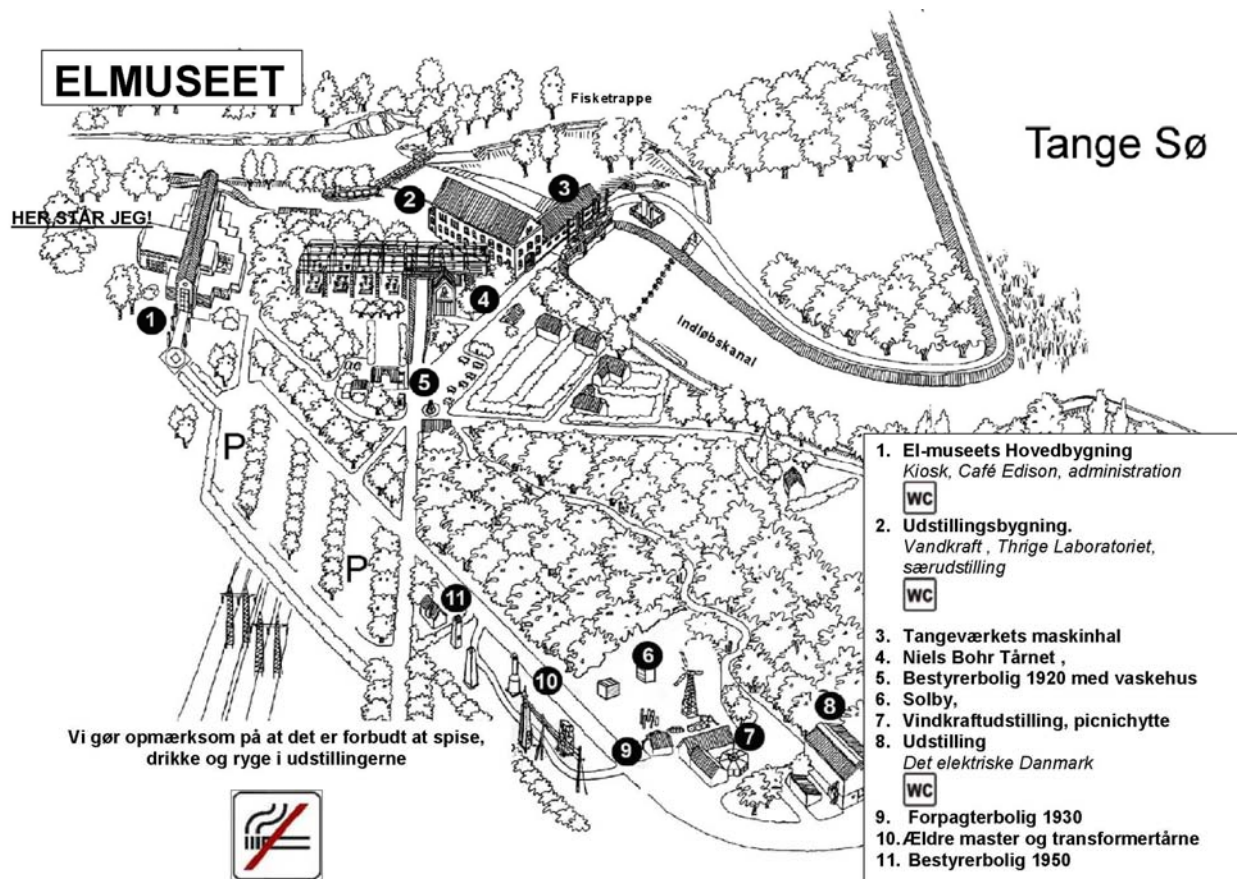
DE TRE HUSE

Elmuseet har tre huse med udstillinger i. Du kan finde dem på kortet herunder.

Nr. 5 ligner det hus, dine oldeforældre boede i

Nr. 9 ligner det hus, dine bedsteforældre levede i

Nr. 11 ligner det hus, dine forældre levede i da de var børn!



Du skal selv gå rundt i de tre huse. Der kan du se, hvordan dine oldeforældre, bedsteforældre og forældre boede som børn. Se godt efter, hvordan de elektriske lamper og de elektriske apparater har udviklet sig gennem tiden. Dine oldeforældre syntes det var fantastisk, da der blev installeret nogle få elektriske pærer. I dag kan vi næsten ikke tælle alle de elektriske genstande, der findes i hjemmet.

Da dine oldeforældre var børn

Dette hus er fra 1920'erne, dengang dine oldeforældre var børn på din alder. Familien i huset var rig og havde derfor mange nye elektriske apparater i deres hus.

Start med at gå ind i stuen til højre med de to glasskabe. Der hænger en del fotografier på væggene. Kan du finde et fotografi, hvor det er mænd, der laver husligt arbejde? Nej vel. Det var moderens arbejde at holde hjemmet og børnene rene. Derfor blev hun også kaldt for en *husmor*. Mandens arbejde var uden for hjemmet. Han tjente penge til familien og blev betragtet som familiens overhoved.

1. Tror du, at din egen mor ville være tilfreds med at gå hjemme og være husmor? Hvorfor? Hvorfor ikke?

2. Hvilke genstande i glasskabene kan du nævne, vi stadigvæk bruger i dag, og hvilke bruger vi ikke længere?

Vi bruger:

Vi bruger ikke:

3. Tegn et af apparaterne og fortæl, hvad det blev brugt til:

Gå nu ud i køkkenet.

I 1920 var det et flot og meget moderne køkken. De fleste andre køkkener havde et brændekomfur og man måtte hente vand i en spand udenfor ved en pumpe.

4. Hvilke ting i køkkenet tror du din oldemor syntes var moderne, da hun var 12 år?

5. Hvilke apparater tror du, din mor ville forlange at få i køkkenet, hvis I flyttede ind i dette hus?

6. Køkkenet er malet blå, fordi blå holder fluer og andre insekter væk. Hvilke farver er der i jeres køkken derhjemme? Hvordan holder I fluer og insekter ude?

Gå nu ud i vaskehuset

7. Forestil dig at alle i Danmark skal spare på strømmen og ingen må bruge elektriske vaskemaskiner. Hvordan ville det forandre din hverdag med hensyn til at skifte tøj og holde tøjet rent?

8. Hvem vasker tøjet hjemme hos dig? Hvordan foregår det?

9. Hjemmeopgave

I gamle dage blev alle vasket i rummet med badekaret. Om vinteren har det været temmelig koldt. Man fik kun nyvasket tøj på hver 14. dag. På 14 dage kan man nå at blive ret beskidt. Prøv at forestille dig, hvordan det har været. Beskriv en dag, hvor du skal i bad og have rent tøj på. Tror det var dejligt eller ubehageligt at blive vasket efter 14 dage i det samme tøj. Skriv det i dit kladdehæfte, fortæl i jegform.

Da dine bedsteforældre var børn

Huset her er fra dengang dine bedsteforældre var børn. Nogle af tingene i huset er fra tiden under Anden Verdenskrig. Familien, der boede her, havde ikke så mange penge som familien i det første hus, så her havde de for eksempel ikke køleskab. Men de havde mange andre elektriske ting, også nogle som vi slet ikke bruger mere.

10. Gå ind i stuen med glasskabe. I det ene skab er der et apparat, som hedder en "højfjeldssol" – hvad brugte man sådan en til?

11. Hvorfor bruger er der ikke mere nogen, der bruger en højfjeldssol? Hvad gør de i stedet for?

12. Der er også nogle "elektromassage" sko - hvad brugte man dem til?

13. Hvorfor mon der ikke mere er nogen, der bruger den slags sko?

14. Hvad kan en "strømpeopmasker" bruges til?

15. Hvorfor du tror ikke den bliver brugt mere?

16. I det andet skab er der nogle sortmalede pærer. Hvornår brugte man dem, og hvorfor er de sorte?

17. Der er også en helt ny barbermaskine fra dengang. Ligner den, den som din far bruger i dag? Hvad er forskellen?

18. Køkkenet er ofte det rum, hvor der er flest elektriske apparater. Gå ud i køkkenet og tæl apparaterne i køkkenet og beskriv, hvad nogle af dem blev brugt til.

19. Der er forskel på dine oldeforældres barndomshjem og dine bedsteforældres barndomshjem. Prøv at beskrive forskellene.

20. Hjemmeopgave

Forestil dig at du vågner op i dine bedsteforældres barndomshjem. Du sover på et værelse på loftet sammen med dine fire mindre søskende. Du deler seng med en af dem, det er vildt koldt, og du ved, at om få minutter vil din mor råbe på dig, at du skal ud og malke jeres køer. Efter det skal du i skole, og når du kommer hjem igen, skal du hjælpe til med at rense roer. Hvordan vil du klare sådan en dag? Beskriv dagen i dit kladdehæfte, fortæl i jegform.

Da dine forældre var børn

Dette hus er indrettet næsten som dine forældres barndomshjem var. I 1960'erne og 1970'erne tjente de fleste danskere godt med penge, og pengene blev brugt til elektriske ting. Mange købte ting, som ikke engang rige mennesker havde råd til i 1920'erne.

21. Start med at gå ind i køkkenet. Ligner det jeres køkken derhjemme? Hvad er det samme? Hvad er forskelligt?

22. Familien har lige fået et køleskab. Det står på køkkenbordet lige ved siden af spisekammeret. Har I også spisekammer derhjemme? Hvorfor har man ikke brug for at have spisekammer mere?

23. Køkkenet her er indrettet meget anderledes end i de to andre huse. Det er mindre og har langt flere elektriske ting - f.eks. opvaskemaskine, kaffemaskine og røremaskine. Prøv at forklare, hvorfor køkkenet ser ud, som det gør?

24. Hjemme hvor du bor, kan du måske godt lide at sidde i køkkenet. Hvor skal børnene sidde henne i det her køkken?

25. Tag så og kig på tv'et inde i stuen. Det ligner nok ikke ret meget det, som I har derhjemme i dag. Beskriv forskellene.

26. Hvad synes du om fjernsynsprogrammerne?

27. Mødrene i de to første huse har haft meget arbejde at se til, men de arbejder hjemme, og de fik ikke løn for det. Moren fra dette hus havde et lønnet job, og familien fik flere penge. Alligevel hjalp far stadig ikke til i hjemmet, og mor skulle nu lave dobbelt så meget, som hun gjorde, før hun begyndte at arbejde ude. Hvordan gik det til at hun endte i den situation

30. Hjemmeopgave

Forestil dig en dag i dine forældres barndomshjem. Hvad laver du? Hjælper du til med noget? Har din mor købt nogle nye ting for nylig. Hvordan går det i skolen? Er læreren skrap og slår? Beskriv dagen i dit kladdehæfte, skriv i jegform.

Her er nogle flere ting I kan snakke om, når I er kommet hjem i jeres klasse:

A. Hvis du frit kunne vælge, hvilket hus ville du så helst bo i? Hvorfor?

B. Hvor mange ting på dit værelse bruger elektricitet?

C. Hvor mange elektriske lamper er der i jeres lejlighed/hus?

D: Hvor mange elektromotorer er der i jeres lejlighed/hus?

E. Lav en liste over ting, der ikke virker eller man ikke kan gøre, når der ikke er noget elektricitet.

F. Forestil dig at du lever i en verden, hvor der aldrig har været elektricitet. Beskriv en almindelig dag, hvor du går i skole, på fritidshjem og hvad du ellers plejer at lave. Det hele foregår bare uden elektricitet. Skriv i dit hæfte og skriv i jegform.